

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
HRYHORII SKOVORODA UNIVERSITY IN PEREIASLAV

Факультет української та іноземної філології; кафедра іноземної філології, перекладу та методики навчання
Ukrainian and Foreign Philology Faculty; Foreign Philology, Translation and Teaching Methods Department

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А.С. МАКАРЕНКА
SUMY A.S. MAKARENKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Факультет іноземної та слов'янської філології; кафедра англійської філології та лінгводидактики
Foreign and Slavic Philology Faculty; English Philology and Linguodidactics Department

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ВОЛОДИМИРА
ГНАТЮКА

TERNOPIL VOLODYMYR HNATIUK NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
Факультет іноземних мов / Foreign Languages Faculty

АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРМАНІСТІВ / UKRAINIAN GERMANISTS ASSOCIATION
UKRAINISCHER DEUTSCHLEHRER – UND GERMANISTENVERBAND

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI / UNIVERSITY OF WEST BOHEMIA (CZECH REPUBLIC)
Department of Philological Studies

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI SALERNO / UNIVERSITY OF SALERNO (ITALY)
Department of Humanities (Dipsum)

DOKUZ EYLUL UNIVERSITY (TURKEY)
Department of Foreign Languages

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
(3 травня 2024 р.)

PROCEEDINGS

OF THE 7-TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«CROSS-CULTURAL COMMUNICATION AND TRANSLATION STUDIES: COMMON
ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS»
(May 3, 2024)

Переяслав / Pereiaslav – 2024

УДК 81'25:316.77
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Григорія Сковороди в
Переяславі
(протокол № 11 від 24 квітня 2024 року)*

Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 3 трав. 2024 р., [Переяслав] : зб. тез : електронна кн. у 2 ч. / голов. ред. К. І. Мізін ; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав (Київ. обл.) : Домбровська Я. М., 2024. Ч. 1. 70 с.

Редакційна колегія: *К.І. Мізін (гол. ред.), Л.П. Летюча і Є.В. Костик (відп. ред.), Н.В. Борисова, Т.В. Заболотна, Н.Ю. Сердюк, О.Б. Скляренко, Н.С. Христич, М.Г. Шемуда.*

До збірника тез увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» у м. Переяслав 3 травня 2024 року.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects : the 7-th International scientific and practical conference, May 3, 2024, [Pereiaslav] : collection of abstracts : Digital book in 2 parts / Ed. by K.I. Mizin ; Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav (Kyiv region) : Dombrovska Ya. M., 2024. P.1. 70 p.

Organizing Board: *Kostiantyn Mizin (head), Liubov Letiucha & Yevheniia Kostyk (secretaries), Nataliia Borysova, Tetiana Zabolotna, Nataliia Serdiuk, Olesia Skliarenko, Nina Khrystych, Maryna Shemuda.*

This volume includes proceedings of the 7-th International scientific and practical conference «Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects», which took place in Pereiaslav on the 3rd of May 2024.

This book is presented for scholars, lecturers, post-graduate students and Philology students.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 81'25:316.77
М58

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2024
© Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 2024

ЗМІСТ

Анатолій Загнітко	Ліво- та правобічна лінеарність локативно-прийменникових одиниць: симетрія та асиметрія	7
Леонід Черноватий	Характеристики тексту оригіналу та якість перекладу	10
Лілія Безугла	Wiedergabe der Klangmalerei in ukrainischen Übersetzungen der Lyrik R.M. Rilkes	12
Олексій Борисов	Статусно-рольова зумовленість людської комунікації: соціокультурний та лінгвосинергетичний аспекти	13
Олександр Клесник	Welcome to the Fake: Between Myth and Illusion?	15
Віталія Папіш	Проекція теорії лінгвопсихоакцентуації на дослідження мовної особистості перекладача	16
Сергій Данилюк	Specifics of the Management Process within a Cross-Cultural Communication Situation	18
Ірина Фролова	Поняття ідеології в перекладознавстві	20
Наталя Іваницька Ніна Іваницька	Argumentation in Multilingual Academic Discourses	21
Вікторія Громовенко	Композиційна специфіка публічного виступу (на прикладі банкетної промови)	23
Світлана Алексенко	Перекладацькі стратегії адекватної передачі модальності художнього тексту	25
Ірина Гарбера	Linguistic and Cultural Concept of CONFLICT: a Comparative Lexicographic Interpretation	27
Кристіна Головенко	Відтворення англомовних модальних дієслів українською мовою (на матеріалі відео-промов TED Talks)	29
Наталя Ковальчук	Post-Editing as the Instrument to Intensify Students' Analytical Activity	31
Оксана Ковтун	Проблема перекладу станівника англійської мовою	32
Леся Овсієнко	Емоційне забарвлення компаративних фразеологічних одиниць сучасної німецької мови	34
Тетяна Давидова Чжен Цзішань	Концепт YOUTH як базовий концепт сучасного молодіжного англомовного роману	36
Юлія Молоткіна	Translating Humor: Cross-cultural Challenges and Strategies for Effective Communication	37

Олександра Пальчевська	Мотиваційний потенціал номінацій на позначення людини в англійській та українській народній мові XIX ст.	39
Анастасія Петрова	The Role of Language in Intercultural Communication	40
Єлизавета Пересада	Особливості перекладу графічних евфемізмів англійської мови на українську мову	42
Олеся Скляренко	Peculiarities of Translation of Instruction Manuals	43
Світлана Танана	Туристичний дискурс як джерело дослідження лінгвокультурологічних аспектів перекладу	45
Оксана Чайка	Challenges in Translating Legal and Political Texts from an Intercultural Lens	47
Марина Шемуда	Глобалізація англійської мови в міжкультурній комунікації	48
Марія Маланюк	Граматичні трансформації при перекладі концепту «DANGER» у англо-українських текстах телерадіокомпанії BBC	51
Павло Покотило	Деякі особливості вигаданих світів американської і англійської фантастики	52
Карина Островська	Важливість ділової англійської мови у міжнародному маркетингу	53
Олена Бугайчук	Grundlagen des Rechts mit Dhoch3	55
Олег Войтович	Особливості відображення термінів перекладознавства в словничках до підручників та посібників із транслятології	56
Іванна Карпуша	Роль медіаперекладу у процесі міжкультурної комунікації	57
Павло Фармагей	Specifics of military abbreviations and terms translation in the context of modern Ukrainian and English media discourse	60
Вероніка Кондрук	The Use of Anglicisms by Italian-Speaking Language Users	61
Олексій Дейкун	Перекладацька модель пониження статусу суб'єкта в заголовках текстів новин BBC News Україна	63
Роман Луценко	Адаптація як виклик для сучасного перекладача	65
Ніна Сідько	Формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до ділової комунікації	66

CONTENTS

Anatolii Zahnitko	Left- and right-handed linearity of locative-pronoun units: symmetry and asymmetry	7
Leonid Chernovaty	Source-texts characteristics and the target-text quality	10
Liliia Bezugla	Wiedergabe der Klangmalerei in ukrainischen Übersetzungen der Lyrik R.M. Rilkes	12
Oleksii Borysov	The Status-role Conditioning of Human Communication: Sociocultural and Linguo-synergetic Aspects	13
Oleksandr Kolesnyk	Welcome to the Fake: Between Myth and Illusion?	15
Vitaliia Papish	Projection of the theory of linguopsyoaccentuation on the study of the linguistic personality of the translator	16
Serhiy Danylyuk	Specifics of the Management Process within a Cross-Cultural Communication Situation	18
Iryna Frolova	The Notion of Ideology in Translation Studies	20
Natalia Ivanytska Nina Ivanytska	Argumentation in Multilingual Academic Discourses	21
Viktoriia Hromovenko	The compositional specificity of public speaking (the case study of banquet speech)	23
Svitlana Aleksenko	Translation Strategies for Adequate Delivery of a Literary Text Modality	25
Iryna Harbera	Linguistic and Cultural Concept of CONFLICT: a Comparative Lexicographic Interpretation	27
Krystina Holovenko	English Modal Reproduction in Ukrainian (on the material of TED Talks video speeches)	29
Natalia Kovalchuk	Post-Editing as the Instrument to Intensify Students' Analytical Activity	31
Oksana Kovtun	The problem of translating the category of state into English	32
Lesia Ovsienko	Emotional Coloring of Comparative Phraseological Units of the Modern German language	34
Tetiana Davydova Chzhen Tszishan	Concept YOUTH as the basic concept of the contemporary English youth novel	36
Yuliia Molotkina	Translating Humor: Cross-cultural Challenges and Strategies for Effective Communication	37
Oleksandra Palchevska	Motivational Potential of Nominations for the Designation of a Person in the English and Ukrainian Vernacular of the XIX-th Century	39

Anastasiia Petrova	The Role of Language in Intercultural Communication	40
Yelyzaveta Peresada	Peculiarities of translating graphic euphemisms from English into Ukrainian	42
Olesia Skliarenko	Peculiarities of Translation of Instruction Manuals	43
Svitlana Tanana	Tourist Discourse as a Source of Research of Linguocultural aspects of Translation	45
Oksana Chaika	Challenges in Translating Legal and Political Texts from an Intercultural Lens	47
Maryna Shemuda	Globalization of the English Language in Intercultural Communication	48
Mariia Malaniuk	Grammatical transformations in the translation of the concept DANGER in the Anglo-Ukrainian texts of the BBC Broadcasting Company	51
Pavlo Pokotylo	Some of the Peculiarities of the Function Worlds in American and Great Britain Fiction Books	52
Karyna Ostrovska	The Importance of Business English in the International Marketing	53
Olena Buhaichuk	Grundlagen des Rechts mit Dhoch3	55
Oleh Voitovych	Peculiarities of reflecting translation studies terms in dictionaries for textbooks and manuals on translation studies	56
Ivanna Karpusha	The Role of Media Translation in the Intercultural Communication Process	57
Pavlo Farmahei	Specifics of military abbreviations and terms translation in the context of modern Ukrainian and English media discourse	60
Veronika Kondruk	The Use of Anglicisms by Italian-Speaking Language Users	61
Oleksii Deikun	Translation Pattern of Lowering a Referent's status in BBC Ukraine Headlines	63
Roman Lutsenko	Adaptation as a challenge for the modern translator	65
Nina Sidko	Forming the Readiness of Future Foreign Language Teachers for Business Communication	66

in Physics. I am the fifth. For more than 100 years, only two women were awarded the Nobel Prize in Physics. During the last five years, already three women have been awarded the Nobel Prize in Physics! I hope that this is a new trend, which will inspire new generations!» (<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2023/lhuillier/speech/>).

Висновки «замикають» кільцеву побудову банкетної промови, повторюючи формулу подяки, яка, утім є більш інтимізованою, персоналізованою, адже лауреат дякує не тільки організаторам, а родині, близьким, Богу, людству: *To conclude, my two co-laureates and I thank all of our students, postdocs, and colleagues who have contributed to this research, the organizations, and funders that have made this research possible, and last but not least, our supportive families. Merci beaucoup! Tack så mycket!* (<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2023/lhuillier/speech/>).

Отже, композиція банкетної промови (як одного з традиційних жанрів публічного виступу) має «класичну» структуру, що сприяє універсалізації цього жанру, кращому його розумінню й сприйняттю багатонаціональною (полімовною, полікультурною) спільнотою.

ЛІТЕРАТУРА

Пірог, І.І. (2011). *Курс лекцій з навчальної дисципліни «Риторика» для студентів I курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.020303–«Філологія»*. Кременчук.

The Nobel Prize. Retrieved April 19, 2024, from <https://www.nobelprize.org/>

Світлана Алексенко

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Суми, Україна

TRANSLATION STRATEGIES FOR ADEQUATE DELIVERY OF A LITERARY TEXT MODALITY

Any proficient translator's toolkit of prerequisites contains profound linguistic training, general broad erudition and mastery of a literary style. It's vital for a translator to also be capable of grasping the message and intention of the author of the source text with a view to conveying it in the target one. Since a literary text is viewed as one of the challenging types of intercultural transfer, the textual functional and semantic category of modality enhances a translator's workload, what with multifarious hindrances associated with picking up equivalent means of modality transfer into another language and culture.

Modality as not only functional and semantic category but also pragmatic and linguistic one imparts attitudinal evaluative relations of speakers and their utterances (Бацевич, 2009). The task of an adequate modality delivery thus gets aggravated by

uneven distribution of modality expression means throughout the length of the text. Two acknowledged types of modality – objective and subjective – refer to the addresser’s attitude to the objective reality and their subjective evaluation of the communicative environment respectively (Шинкарук, 2003).

Translation studies treat the problem of modality delivery as one of the staples of a cross-cultural existence of a certain literary text and behold solution in the application of various translation strategies. With regard to the functional approach, it’s paramount to keep the target audience and the context of the source text’s sociocultural conception in mind while carrying out the translation process itself. The source text serves as a springboard for generating an acceptable translation product that would reflect the initial subject matter and comply with the illocutionary force, the very pragmatics of the source text and the recipients of the target one (Nord, 1997).

In this respect translation strategies as well as procedures (or methods/ techniques/ transformations/ solutions/ changes/ transpositions) become instrumental while tackling translation hitches residing within the realm of modality reproduction. Chesterman A. proposes a distinctly traceable correlation between a translator’s initial focus (either on the pragmatics or on the semantics of the source text) and the attainable translation outcome – the strategies of change and / or reduction and the strategies of paraphrase and approximation (Chesterman, 1997). The scholar distinguishes the following translation strategies based on the purposes of translation: literal, interpretative, free semiotic and academic (or critical) (Ibid.)

Thus, if the translation product is to be perceived as the one geared towards its acceptance in the target culture, it is the “pragmatics over semantics” stance that should be adhered to while reproducing modality permeating a literary text on all the language levels.

REFERENCES

- Бацевич, Ф. С. (2009). *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: Академія.
- Шинкарук, В. Д. (2003). *Модус і диктум у структурі речення* (Автореф. дис. докт. філол. наук). НАН України, Інститут української мови, Київ.
- Chesterman, A. (1997). *Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Nord, C. (1997). *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Manchester: St. Jerome.